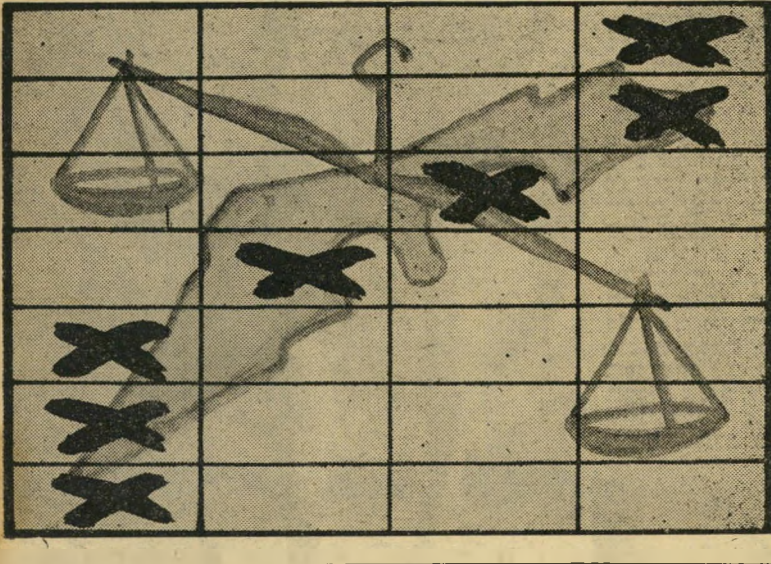

משק המדינה

מה אומרות המפלגות:

ביטול הפיקוח והצנע, שחרור קפואי הקלות ליזמה חפשית	קיצוב צנע, שחרור קפואי הקלות ליזמה חפשית	קיצוב צנע, שחרור קפואי הקלות לחברות ההסתדרויות	קיצוב צנע, שחרור קפואי הקלות לחברות ההסתדרויות
---	--	--	--

מק"י
מפ"ם
מפא"י
פרוגרם
דתיים
צ.כ.
חרות

הבחירות לבג"מ השניה תהיינה בחירות כלכליות, באותה מידה שהבחירות לבג"מ הראשונה היו בחירות מלחמתיות. מרבית הבוחרים יצביעו, כאשר יצביעו, כדי להביע דעה על הקיצוב, הצנע, היוזמה הפרטית. אולם בה בטעה- שהמפלגות היריבות יורות זו בזו חצים כלליים מורעלים. אין אף אחת מעיזה לחשוף את האמת הסראגית של הכלכלה הישראלית, קל וחומר להסיק ממנה מסקנות מחייבות.

עובדת היסוד: המדינה כולה דומה לפועל המשתכר 23 ל"י לחודש, מוציא 113 ל"י, מכסה את ההפרש בהלוואה, נדבות ותחבולות שונות. הטענה הנחה היא שהכסף הזה מוצא ע"י המדינה למען קיבוצי-גלויות והוצאות הבסתון, אולם טענה זו אינה מתאימה לאמת. שורש הרע הוא שגם הישוב החתיק מייצר רק חלק קטן מן המצרכים הדרושים למחיתו, נאלץ להביא את השאר מחו"ל.

מצב בלה-ברביא זה של ציבור האוכל הרבה יותר ממה שהוא יוצר, מוהמר פי כמה ע"י קיבוצי הגלויות, הכרוך בהוצאות חמורות (כל 150 אלף עולים מגדילים את היכוא ב-10 מליון ל"י מסבב זר לשנה), וע"י הצורך להחזיק בצבא חזק ולקנות ציוד צבאי יקר.

האסון הנפשי: מצב זה, אף כי אין לו תקדים בעולם, לא היה כה גורא לוא קמה, אחרי המלחמה, הנהגה לאומית הדומה להנהגת המלחמה, היתה דורשת מן האזרח רעב וזעה, כשם שדורשה מן החייל דם ודמעות. תפקיד של הנהגה זו היה להסביר לישוב: אנחנו עם עניי עלינו להדק את התגורה, לעבוד קשה. עלינו לרעוב כמה שנים, לחתך על כל דברי מותרות, על דירות נוחות, על מכוניות, להוציא את הדולארים היקרים הבאים אלינו מאמריקה (ושלא יבואו לנצח) כדי להביא מכוונות, להגביר את הייצור בתעשייה ובחקלאות.

דבר זה לא נאמר. במקום זה קרה ההיפך: בתום המלחמה החלה רדיפה כללית אחרי חיי נוחות ומותרות. מאמץ-העבודה הכללי נחלש. פרייון העבודה התדרדר במדרון. כסף יקר הוצא על דירות-הדר, על מכוניות-הדר. העולים החדשים נדבקו ע"י הרוח הכללית, תבעו להוציא את הכסף המצטט על בתי שיכון, במקום להוציאו על מכוונות שתספקנה להם עבודה.

אם ימשך מצב זה תשקע הכלכלה הישראלית בתהום. כיון שאף מפלגה אחת אינה מעיזה לגלות את האמת

הבעיה שאין מדברים עליה:

נוספות. **ייבוא הון.** לפי דעת הציונים הכלליים, היו קיימים סיכויים כבירים לזרימת הון יהודי ובינלאומי לארץ אחרי מלחמת העצמאות. גורמי המשיכה: ארץ חדשה ורומנטית, הסנטימנט היהודי, האפשרות להשקיע בארץ כספים בלתי חוקיים (ז. א. כספים שיהודים בריטיים ואמריקאיים העלילו אותם מעיני מס ההכנסה בארצותיהם). הון זה התדפק, כביכול, על שערי הארץ, היה יכול להרחיב את הייצור כדי לספק את צרכי העולים החדשים.

במקום למשוך הון זה סגרה מפא"י (לדעת הציונים-הכלליים) את הדלת בדפיקה רבתה. שלטון המשק היה בידי אליעזר קפלן, וחבר פקידים שהחייסו אל משקיעי הון זרים (ומקומיים) כאל פרשעים פליליים בוויים. במקום לתת להם הקלות גיטה האוצר לסחוט מהם דולארים במזומנים, והתוצאה היתה שהמשקיעים הסתלקו בכעס.

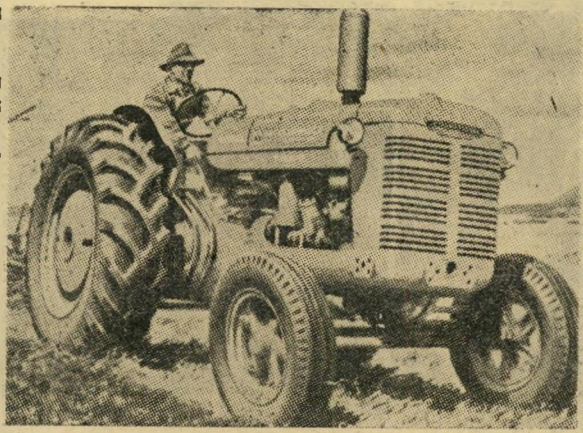
מפא"י סבורה שכל זה אינו אלא אגדה. המשקיעים לא הופיעו בהמוניהם. אלה שהופיעו היו חשודים, בעלי תכניות בלתי מוחשיות, שקיפו להרויח הון תועפות והסתלקו כשנתברר להם שהרווחים לא יהיו מופרזים. בהעדר השקעות רבות עשתה הממשלה וצנע חמורים כדי למנוע ייצור מותרות ולעודד ייצור (לדברי מפא"י) מה שיכלה לעשות: הנהיגה פיקוח מצרכים חיוניים. עיקר פעולתה של מפא"י היה — בימי דב יוסף — להוריד את המחירים, להגמיק את האינזכס והשכר, למנוע ע"י כך אינפלציה. על אף הישגים גדולים של דב יוסף לא הביאה פעולתו את הישועה. להיפך, כשירדו המחירים היה עודף של כסף בידי הפועלים, וכסף זה זרם למצרכים לא-חיוניים וגרמה לאינפלציה (ולשוק שחור עצום).

כתוצאה מכך שינתה מפא"י, בשעתה, את מדיניותה, חדלה ממאמציה להוריד את המחירים. כדי לפייס את האזרחים נתנה אפשרות ל"ייבוא בלי תשלום" — ז. א. איפשרה למשקיעים זרים להביא את הונם (או חלק ממנו) לא בצירת כסף אלא בצורת סחורות שנמכרו למעשה במחירים גבוהים, בהתאם לערך האמתי של הדולאר (פי 3 מערכו הרשמי).

גם הייבוא ללא תשלום לא הצליח ביותר. לדברי מפא"י: מפני שרוב ההון הזה הוברח תחילה מכאן לצורך זה.

פן יגרמו הדבר להגברת השפעתו של השמאל בקרב הפועלים. **פרייון העבודה:** הגברת הפרייון היא דרך אחרת, ופחות כואבת, להורדת השכר. השיטה: לשלם שכר קבלנות, או ב'נווסים, כך שהמייצר הרבה ישתכר יותר מאשר המייצר מעט. בעד: צ"כ; נגד: מפ"ם ומק"י. עמדת מפא"י: תמיכה מתונה בדרישת צ"כ, במידה שהדבר אינו מערער את האדת הפועלים אליה.

הבעיה האמתית של הפרייון קשורה במצב הכללי: פועלים

בעית היסוד: לקנות חיי מותרות ונוחיות או לרעוב וקנות מכוונות

רבים עורכים לעצמם חשבון שלא כדאי לעבוד עבודה נוספת או מאומצת, מכיון שממילא אין על מה להוציא את הכסף במשטר הצנע, ובגלל אי האמונה בעתיד המטבע אין קיים רצון לחסוך חסכוניות לעת זקנה. תופעה דומה היתה קיימת באנגליה, כשפועלים הסתפקו ב-4 ימי עבודה בשבוע, בילו את שאר ימיהם במגרשי מרוצים ובכתי מרוח. התוצאה בארץ: מחסור חמור בעובדים מאומנים, אי-רצון כללי לעבוד שעות

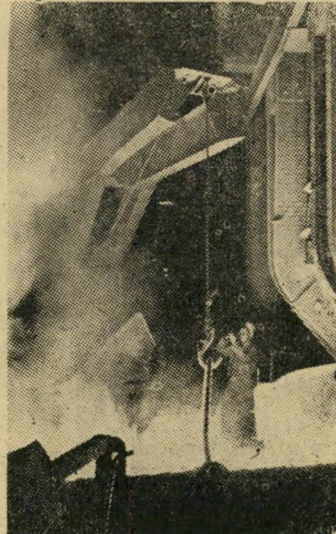
המרה (שאם תגיע לשלטון תצטרך לדרוש קרבנות קשים וממוסכים) פונות כולן את הקיבה של הבוחר ואל כיסו, במקום לפנות אל לבו. הויכוח עבר מן העיקר אל בעיות משנה, פחותות ערך באופן יחסי, ועליהן יצטרך הבוחר להחליט גיום הבחירות.

פיקוח וצנע: טלע המהלוקת העיקרית. טענת מפא"י: כל עוד יש מעט, דרושה שיטה זו להבטיח חלוקה צודקת, למנוע ספסרות ושוקי-שחור. טענת הצ"כ: הפיקוח כובל את היוזמה, מביא רעה תחת טובה. הטענה האמתית (הבלתי גלויה) של צ"כ: אם יבוטל הפיקוח, יעלו כל המחירים, הפועלים יוכלו לקנות פחות בשכרם, רמת-המחיה תרד לגובה הגיוני. רק אז יזרום הון זר לארץ.

יוזמה חפשית. אין ספק שהממשלה השתמשה בשיטת הפיקוח, ביז השאר, כדי לתת יתרונות לחברות הסתדרותיות (המשביר, סולליבונג) ולקפח את היצרנים והסוחרים הפרטיים. זהו תהליך מוסוה של סוציאליזאציה אטית. אלא שהרכוש לא עבר לידי הממשלה, אלא לידי חברת העובדים. הבוחר יחליט לפי השקפת עולמו אם תהליך זה הוא חיובי או שלילי.

מס הכנסה: כדור האחרון היה זה מושכלי-ראשון כי מס הכנסה הוא מס מקתום, הפוגע בעשירים ומהנה את העניים. למעשה המצב שונה קצת, ביחוד בארץ: המס פוגע בעיקר במקבלי המשכורת, בעוד שלעשירים ישנן דרכים רבות להתחמק ממנו ע"י תחבולות מסחריות. השמאל דורש להעלות את המס בדרגות העליונות, ואילו הימין (בעיקר צ"כ) טוען ששיעור הגבוה בדרגות הגבוהות מפחיד את בעלי היוזמה, מונע מהם את החשק לפעול ולהשקיע. מפא"י פוסחת בשאלה זו על עניי הסעיפים.

שכר העבודה: הבעיה המעניינת ביותר את רבבות מקבלי המשכורת. טענת צ"כ: השכר הגבוה נוטל מן התוצרת העברית את האפשרות להתחרות עם תוצרת העולם. דרישתם להקפיא את השכר, למנוע שניותות. מפ"ם ומק"י מתנגדים לכך בתוקף, תובעים את הזכות לפועלים להשתמש בלחץ הכלכלי שלהם לשפר את שכרם. מפא"י אוהדת (בסתור) את טענות צ"כ, אך אינה יכולה לדבר על כך בגלוי, מחשש

בעד ונגד הקפאת השכר

בעד ונגד צנע

בעד ונגד יזמה חפשית